

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 27Co/15/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3818202174
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 01. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alena Záhumenská
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2022:3818202174.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Záhumenskej a sudkýň JUDr. Ľubice Bajzovej a Mgr. Martiny Trnavskej v spore žalobcu: Y. proti žalovanému: C., o ochranu osobnosti, na odvolanie žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Prievidza zo dňa 18. novembra 2021 č.k. 5C/11/2018-408, takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutej časti - vo výroku o trovách konania **p o t v r d z u j e .**

Žalovanému **p r i z n á v a** voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

X. Napadnutým uznesením súd konanie zastavil. Žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 144, § 145 ods. 1 a § 146 ods. 1 CSP. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca sa podanou žalobou voči žalovanému domáhal uloženia povinnosti na vlastné náklady zverejniť písomné ospravedlnenie na Facebookovej stránke <<https://www.facebook.com/retazce/>>, ktoré bude na tejto stránke dostupné minimálne 4 mesiace, bude napísané rovnakým typom a veľkosťou písma ako bolo písmo použité v Príspevku (typ a veľkosť písma Helvetica 10,5), a ktoré bude znieť: „Dňa 9.1.2018 som na tejto stránke uverejnil nepravdivé informácie, konkrétne: „Kontroverznými zmluvami časť budovy nepriateľsky ovláda X. Y. (známy z mafiánskych praktík ovládnutia hotela Z.) a jeho E. C. X. Z.. Budovu absolútne drancuje bez ohľadu na jej pôvodný účel.“, čím som neoprávnene zasiahol do dobrého mena Y. X. Y., Y., za čo sa Y. X. Y., Y., týmto ospravedlňujem.“. Okrem toho sa voči žalovanému domáhal aj uloženia povinnosti do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia súdu na vlastné náklady odstrániť príspevok: “Cukrovinková manufaktúra F. odchádza z centra F.. Sme zvedaví, čo sa tam zjaví najbližšie. Budova L. je jedna veľká tragédia. Kontroverznými zmluvami časť budovy nepriateľsky ovláda X. Y. (známy z mafiánskych praktík ovládnutia hotela Z.) a jeho E. X. Z.. Budovu absolútne drancuje bez ohľadu na jej pôvodný účel - či zničením lacnej jedálne v podzemí (čo je možno OK, ale plánoval sa tam nočný klub), obstaním parteru nevzhľadnými drevenicami počas vianočných trhov minulý rok, absolútnou rezignáciou na údržbu alebo výber nájomcov. Predstavte si L. ako hrdú inštitúciu, ktorá má v parteri kaviareň s čítárňou, čítačkami spisovateľov, diskusiami a výstavami. Turbokapitalizmus pomaly odznieva, ale na niektorých miestach ešte poriadne trasie všetkým navôkol. (vďaka za foto Y.)“ uverejnený dňa 9.1.2018 na Facebookovej stránke <<https://www.facebook.com/retazce/>> z tejto Facebookovej stránky. Zároveň sa žalobca voči žalovanému domáhal zaplata náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 30.000,- eur. V priebehu konania žalobca podaním zo dňa 08.11.2021 vzal žalobu voči žalovanému v celom rozsahu späť z dôvodu, že žalovanému jeho výroky odpúšťa a jeho konanie považuje za nerozvážnosť jeho publikačných prvotín. V prejednávanej veci k späťvzatiu žaloby došlo v priebehu konania, pričom žalovaný so späťvzatím žaloby súhlasil. Súd prvej inštancie preto konanie podľa § 145 ods. 1 CSP zastavil. O náhrade trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 256 ods. 1 CSP. Konštatoval, že žalobca vzal žalobu späť z dôvodu, že sa rozhodol žalovanému jeho výroky odpustiť. Mal za to, že procesné zavinenie zastavenia konania je preto na strane žalobcu a v zmysle ust. § 256 ods. 1 CSP nárok na náhradu trov

konania vznikol žalovanému, preto rozhodol tak, že žalovanému voči žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. V súlade s ust. § 262 ods. 1 CSP rozhodol len o nároku na náhradu trov konania a o výške trov bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia podľa ustanovenia § 262 ods. 2 CSP.

2. Proti uzneseniu vo výroku o trovách konania podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca a navrhol, aby odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutej časti zmenil tak, že žiadnemu z účastníkov náhradu trov konania a právneho zastúpenia neprizná. Mal za to, že súd prvej inštancie sa vecou dostatočne nezaoberal, v dôsledku čoho došiel k nesprávnemu právnemu záveru. Dôvodil, že sú to dôvody hodné osobitného zreteľa a javilo by sa spravodlivé, aby súd výnimočne náhradu trov konania nepriznal. Žiadal, aby súd prihliadol na okolnosti danej veci, keď v konaní nebolo sporné, že zo strany žalovaného došlo k zásahu do osobnostných práv žalobcu jeho neprimeranými výrokmí. Žalovaný si svoje konanie ako neprimerané uznal a pokúsil sa niekoľkokrát ospravedlniť, aj keď nie vo forme, ktorá by bola primeraná. To bolo dôvodom podania žaloby zo strany žalobcu, ktorý sa napokon rozhodol z hľadiska hospodárnosti aj vzhľadom na odstup času z konania upustiť, čo neznamena, že žaloba nebola dôvodná. Mal za to, že by sa javilo ako neprimeraná tvrdoš zákona, aby bol žalobca za týchto okolností zaviazaný na úhradu trov konania, po zvážení, že aj sám žalovaný neprimeranosť svojho konania uznal ospravedlnením, ktoré však primerane neadresoval žalobcovi. Žalobca sa domnieva, že v danom prípade súd mal prihliadnuť na špecifické okolnosti situácie a porušovanie dobrých mravov zo strany žalovaného, a to už očierňovaním žalobcu bez relevantných dôkazov. Zároveň uviedol, že má vedomosť o tom, že právny zástupca zastupoval žalovaného pro bono, a teda žalovanému žiadne reálne náklady so zastúpením nevznikli.

3. Žalovaný v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu navrhol, aby odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutej časti potvrdil a žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%. Poukazoval na tú skutočnosť, že žalobca v odvolaní netvrdí a neargumentuje, že zastavenie konania procesne nezavinil. Iba tvrdí, že súd prvej inštancie mal na vec aplikovať § 257 CSP a náhradu trov konania nemal priznať žiadnej zo strán. Žiadne konkrétne dôvody hodné osobitného zreteľa neuvádza ani len demonštratívne a ich vymedzenie ponecháva na súdnu prax a právnu doktrínu. Trval na tom, že tvrdenia žalobcu nemajú oporu v realite (žalobca si svoje tvrdenia vymyslel, alebo neexistujúce skutočnosti upravil vo svoj prospech v rozpore s tým, čo sa naozaj udialo), alebo nezakladajú dôvod pre aplikáciu § 257 CSP (v skutočnosti nejde o žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa pre výnimočné nepriznanie náhrady trov konania žiadnej zo strán). Nepovažuje za pravdivé tvrdenie žalobcu, že v konaní nebolo sporné, že žalovaný neoprávnené zasiahol do osobnostných práv žalobcu. Toto tvrdenie je v zjavnom rozpore s argumentáciou, ktorú žalovaný uviedol vo všetkých písomných podaniach v spore, ako aj na pojednávaní dňa 12.02.2020. Žalovaný došiel k záveru, že žaloba je celkom nedôvodná a žalobcovi nie je možné priznať ani len morálnu satisfakciu a už vôbec mu nebolo možné priznať aj nárok na značne neprimeranú náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 30.000,- eur. Považuje za absurdné hodnotiť správanie žalovaného ako nemorálne. Dôvodil, že nemorálne totiž konal práve žalobca, ktorý žalovaného zažaloval na zapltenie celkom zjavne neprimeranej a pre žalovaného likvidačnej sumy a na e-mail žalovaného, ktorým sa snažil vzniknutú situáciu urovnať, sa ani len neobťažoval odpovedať. Žalobca sa pred podaním žaloby ani len nepokúsil o mimosúdne urovnanie zaslaním predžalobnej výzvy žalovanému. Mal za to, že v odvolaní tvrdený dôvod späťvzatia žaloby sa v samotnom späťvzatí zo dňa 08.11.2021 vôbec nenachádza. Žalobca v späťvzatí žaloby uvádza iba to, že žalovanému sa rozhodol odpustiť, napriek tomu by však uvítal ospravedlnenie adresované na svoj e-mail. Dôvody späťvzatia žaloby, ktoré si teraz žalobca v odvolaní dodatočne vyfabrikoval, nemajú nič spoločné so správaním žalovaného po podaní žaloby. Žalovaný žalobou uplatnené právo v celom rozsahu neuznával a žalobu považoval za nedôvodnú. Žalobcom prezentované subjektívne rozhodnutie, že v konaní už vzhľadom na časový odstup a vynaložené náklady nechce ďalej pokračovať, nemá žiadnu relevanciu z hľadiska aplikácie § 257 CSP. Parafrazujúc žalobcu jeho rozhodnutie upustiť od žaloby z dôvodu hospodárnosti a časového odstupu neznamená ani to, že žaloba bola dôvodná. O tom by musel rozhodnúť konajúci súd. Nemohol to však urobiť práve pre subjektívne rozhodnutie žalobcu vziať žalobu späť. Pokiaľ žalobca dôvodí, že zastúpenie žalovaného v konaní je pro bono, bez ohľadu na to, či tvrdenie žalobcu je pravdivé platí, že poskytovanie právnych služieb pro bono nie je dôvodom hodným osobitného zreteľa pre aplikáciu § 257 CSP. Túto okolnosť a dôvod pre aplikáciu § 257 CSP nepozná právna doktrína ani známa judikatúra. Žalobca navyše opomína, že v zmysle § 251 CSP sú trovami konania všetky účelné vynaložené výdavky, ktoré strane vzniknú

v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením svojho práva. Trovy konania preto nie je možné zužovať iba na trovy právneho zastúpenia.

4. Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd preskúmal vec podľa § 379 a § 380 CSP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že uznesenie súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutom výroku o trovách konania ako vecne správne podľa § 387 CSP potvrdiť.

5. Výrok uznesenia súdu prvej inštancie, ktorým bolo konanie zastavené, nebol odvolaním strán sporu spochybnený, nadobudol právoplatnosť a odvolací súd sa ho nedotýkal.

6. V danej veci sa žalobca proti žalovanému domáhal uloženia povinnosti na vlastné náklady zverejniť písomné ospravedlnenie na Facebookovej stránke <<https://www.facebook.com/retazce/>>, ktoré bude na tejto stránke dostupné minimálne 4 mesiace, bude napísané rovnakým typom a veľkosťou písma ako bolo písmo použité v Príspevku (typ a veľkosť písma Helvetica 10,5), a ktoré bude znieť: „Dňa 9.1.2018 som na tejto stránke uverejnil nepravdivé informácie, konkrétne: „Kontroverznými zmluvami časť budovy nepriateľsky ovláda X. Y. (známy z mafiánskych praktík ovládnutia hotela Z.) a jeho E. C. X. Z.. Budovu absolútne drancuje bez ohľadu na jej pôvodný účel.“, čím som neoprávnené zasiahol do dobrého mena Y. X. Y., Y., za čo sa Y. X. Y., Y., týmto ospravedlňujem.“. Okrem toho sa voči žalovanému domáhal aj uloženia povinnosti do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia súdu na vlastné náklady odstrániť príspevok: “Cukrovinková manufaktúra F. odchádza z centra F.. Sme zvedaví, čo sa tam zjaví najbližšie. Budova L. je jedna veľká tragédia. Kontroverznými zmluvami časť budovy nepriateľsky ovláda X. Y. (známy z mafiánskych praktík ovládnutia hotela Z.) a jeho E. X. Z.. Budovu absolútne drancuje bez ohľadu na jej pôvodný účel - či zničením lacnej jedálne v podzemí (čo je možno OK, ale plánoval sa tam nočný klub), obštaním parteru nevzhľadnými drevenicami počas vianočných trhov minulý rok, absolútnou rezignáciou na údržbu alebo výber nájomcov. Predstavte si L. ako hrdú inštitúciu, ktorá má v parteri kaviareň s čítárňou, čítačkami spisovateľov, diskusiami a výstavami. Turbokapitalizmus pomaly odznieva, ale na niektorých miestach ešte poriadne trasie všetkým navôkol. (vd'aka za foto Y.)“ uverejnený dňa 9.1.2018 na Facebookovej stránke <<https://www.facebook.com/retazce/>> z tejto Facebookovej stránky. Zároveň sa žalobca voči žalovanému domáhal zaplataenia náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 30.000,- eur.

7. V priebehu konania žalobca vzal svoju žalobu proti žalovanému späť a žiadal konanie zastaviť. Uviedol, že žalobca odpúšťa žalovanému jeho výroky a konanie žalovaného považuje za nerozvážnosť svojich publikačných prvotín. Napriek tomu, by uvítal ospravedlnenie žalovaného na e-mailovú adresu.

8. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

9. V sporovom konaní sa povinnosť náhrady trov konania spravuje predovšetkým zásadou úspechu v konaní.

10. Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

11. Podľa § 256 ods. 1 CSP, ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

12. Späťvzatie žaloby je dispozitívny procesný úkon, ktorý patrí výlučne žalobcovi. Žalobca ako dominus litis (pán v spore), ktorému svedčí právo podať žalobu, túto môže na základe vlastnej úvahy, aj bez uvedenia dôvodu vziať späť. Späťvzatie žaloby ako procesno-právny úkon je prejavom autonómnej vôle žalobcu, s ktorým procesné normy spájajú ukončenie súdneho konania, teda je takou skutočnosťou, ktorá bezprostredne vedie k zastaveniu konania. Pokiaľ dôjde k zastaveniu konania v dôsledku späťvzatia žaloby, je povinnosťou súdu pri rozhodovaní o trovách konania skúmať procesnú zodpovednosť pri zastavení konania na oboch procesných stranách.

13. Ustanovenie § 256 ods. 1 CSP vychádza pri náhrade trov konania zo zásady procesného zavinenia. Ak dôjde k zastaveniu sporového konania v dôsledku späťvzatia žaloby, potom je povinnosťou súdu pri rozhodovaní o trovách konania skúmať procesnú zodpovednosť pri zastavení konania na oboch procesných stranách, teda aj na strane žalobcu, a aj na strane žalovaného. Pokiaľ žalobca žalobu zobral späť pre správanie žalovaného, potom je potrebné konštatovať, že žalovaný procesne zavinil

zastavenie konania. Ak však žalobca zobral žalobu späť bez udania dôvodu, alebo bez toho, aby išlo o reakciu na správanie žalovaného, a teda nemožno pričítať procesné zavinenie žalovanému, znáša trovy žalovaného žalobca.

14. Pojem procesné zavinenie sa posudzuje výlučne z procesného hľadiska a bez ohľadu na to, aký by bol výsledok konania, keby k späťvzatiu žaloby nedošlo.

15. Žalobca síce nie je povinný uviesť dôvod späťvzatia žaloby, a ani Civilný sporový poriadok žiadnym konkrétnym dôvodom nepodmieňuje samotnú legitimáciu na späťvzatie žaloby, avšak z hľadiska komplexného vnímania sporového konania je príčina, ktorá viedla žalobcu k späťvzatiu žaloby, do značnej miery relevantná, a to aj vzhľadom na rozhodovanie o náhrade trov konania, či pri posudzovaní prípadného nesúhlasu žalovaného so späťvzatím žaloby, preto je vhodné, aby žalobca už priamo v späťvzati žaloby uviedol dôvod jej späťvzatia. Žalobca v tejto preskúmvanej veci ako dôvod späťvzatia žaloby uviedol, že odpúšťa žalovanému jeho výroky, konanie žalovaného považuje za nerozvážnosť svojich publikačných prvotín a uvítal by ospravedlnenie žalovaného na svoju e-mailovú adresu.

16. Vzhľadom na aplikáciu zásady oficiality pri rozhodovaní o náhrade trov konania musí mať súd pri posudzovaní procesného zavinenia v zmysle § 256 ods. 1 CSP preukázané, či v konečnom dôsledku k zastaveniu konania došlo z dôvodu na strane žalovaného. Z formálneho hľadiska je procesné zavinenie zastavenia konania pri späťvzati žaloby vždy na strane žalobcu, ktorý ako jediný môže vziať žalobu späť a tento úkon realizuje na vlastnú procesnú zodpovednosť. Tento reštriktívny záver však nemožno bez ďalšieho generalizovať pri rozhodovaní súdu o náhrade trov konania. Ak žalovaný svojím správaním, spočívajúcim predovšetkým v splnení žalovanej povinnosti po začatí konania, vyvolá u žalobcu nevyhnutnosť späťvzatia žaloby, považuje sa na účely náhrady trov konania žalovaný za stranu, ktorá procesne zavinila zastavenie konania.

17. Odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní o náhrade trov prvoinštančného konania v odôvodnení napadnutého výroku rozhodnutia o náhrade trov konania správne uviedol, že žalobca vzal žalobu v celom rozsahu späť z dôvodu, že sa rozhodol žalovanému jeho výroky odpustiť. Procesné zavinenie zastavenia konania je preto na strane žalobcu.

18. Odvolací súd preskúmvajúc dôvodnosť podaného odvolania dospel k záveru, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav veci a vec správne právne posúdil ohľadne odvolaním napadnutého výroku o náhrade trov konania a zároveň odvolací súd konštatuje, že nevzhliadol žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 257 CSP, ktoré by odôvodňovali iné rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania.

19. Odvolací súd zdôrazňuje, že zmyslom ust. § 257 CSP je, že pri jeho aplikácii nemôže súd žiadnej zo strán (úspešnej ani neúspešnej, či strane, ktorá zavinila či nezavinila zastavenie konania) priznať náhradu trov konania. Moderovať je teda možné aj trovy zastaveného konania, pričom pri posudzovaní nároku na náhradu trov konania podľa § 256 ods. 1 CSP je súd povinný skúmať, či niektorá zo strán sporu zavinila zastavenie konania. Z hľadiska aplikácie ust. § 257 CSP sú tiež významné okolnosti, ktoré viedli k uplatneniu práva (nároku) na súde a aj postoj strán sporu.

20. Judikatúra taktiež konštatovala, že toto ustanovenie nie je možné považovať za predpis, ktorý by zakladal jeho voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvoľe), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, na ktoré je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť. Ustanovenie preto nie je možné vykladať tak, že je naň možné prihliadnuť kedykoľvek bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania (s poukazom na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 28. januára 2010, sp. zn. 2MCdo/17/2009). Ustanovenie § 257 CSP je teda zákonné ustanovenie, ktoré z hľadiska náhrady trov konania predstavuje určitú formu výnimky zo všeobecne platnej zásady zodpovednosti za výsledok i zo zásady zodpovednosti za zavinenie a náhodu. Je odôvodnené tým, že prísna aplikácia ustanovení o náhrade trov konania by mohla v konkrétnych prípadoch viesť k nežiaducim tvrdomiam. Zákon preto stanovuje všeobecné podmienky, za ktorých môže dôjsť rozhodnutím súdu k zmierneniu dôsledkov právnych noriem upravujúcich platenie a náhradu trov konania. Toto zákonné ustanovenie vždy dopadá na tú stranu sporu, ktorá by inak mala právo na náhradu trov konania. Predpokladom

jeho použitia je teda existencia dôvodov hodných osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov inak úspešnej strane sporu a existencia výnimočnosti daného prípadu.

21. Odvolací súd v zmysle uvedeného preskúmal existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa v zmysle § 257 CSP a dospel k záveru o ich neexistencii na strane žalobcu.

22. V danom prípade sa odvolací súd nestotožnil s odvolacími dôvodmi žalobcu, ktoré uviedol v odvolaní a má za to, že v danej právnej veci nie sú dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by odôvodňovali nepriznanie náhrady trov konania žalovanému.

23. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP tak, že žalovanému, ktorý bol v odvolacom konaní plne úspešný, priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. V zmysle ust. § 262 ods. 2 CSP o výške trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia samostatným uznesením.

24. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov tri ku nule (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).